

NAPALIĆ (27) *vb pf*

Pierwsze a jasne (w tym 1 r. błędne znakowanie), drugie pochylone.

inf nâpalić (3). ◇ *praet 3 pl m pers* napâlili (2). ◇ *imp 2 sg* napâl (14), napâlze (1). ◇ *3 sg* niechâj napâl (1). ◇ *2 pl* napâlcie (1). ◇ *impers praet* napâlono (2). ◇ *part praes act* napâlwszy (3).

Sł stp brak, Cn notuje (bez odpowiedników łacińskich), Linde bez cytatu.

1. Rozniecić, rozpalić (6) :

Zwrot: »ogień napalić« [*szyk zmienny*] (6): Rychley kupę drew nákláćcie/ A wielki ogień nápalćie. Ty Ezopie pánią zwięzy/ A ná ogień rychło włoży *BierEz* D3; *BielKron* 298v; *RejZwierc* 205; *SkarŻyw* 70, 403; *Siołtry* ogień napalono/ Y plácu nam poštąpiono: Czemu łobie rąk nie damy/ A łpołem nie záłpiéwamy? *KochSob* 56.

2. Rozgrzać przez rozniecenie ognia (1) :

Zwrot: »łaznią napalić« (1): A ná brzegu łaznią bliłko ná palono [!] *SkarŻyw* 207.

3. Wytworzyć co przez spalenie [czego z czego] (12) : *FalZioł* I 156a; nápal prochu s pierza páwiégo/ tymże go połypuy/ od tego wneth podełchnie/ á zgoi łye *SienLek* 130v; nápalwłzy popiołu z łáyná ćielęcégo/ vmiełzawłzy z octem/ brodawki pomázuy/ zgubiłz ié. *SienLek* 136; Albo nápal wapná z łkorup łlimakowych/ álbo z czáfzek małżowych *SienLek* 165v, 111, 123v, 130v, 146v, 151 (11).

W charakterystycznych połączeniach: napalić popiołu (9), prochu (2), wapna.

4. Spalić wiele (z subiektywnym odczuciem wielości) [czego (pl)] (5) : Albo nápal okrągłych łlimakow/ á on popioł z miodem zmiełzay/ pomázuyże tym piegi *SienLek* 79; nápalże łtárych podełzw bótowych/ łtłucz że ié ná proch *SienLek* 184v, 136, 166.

Zwrot: »napalić [w czym] na popioł« (1): nápal iáłzczurek w gárncu ná popioł/ zmiéłzay go z fołą/ á łtháwiay to przed bydłem niechay bydło liże. *SienLek* 191.

5. Wypalić wiele (z subiektywnym odczuciem wielości) [czego pl a. coll] (3) :

a. O cegłach; wyprażyć w ogniu; comburere Pol Ant (2) :

Zwrot: »napalić cegły« (2): *BibRadz Gen* 11/3; miáfto kámienia napalili cegły/ á miáfto wapná kliiu nágotowáli *GrzegRóżn Hv*.

b. O wódce: przedestyłować [czego] (1) :

Zwrot: »wodczek napalić« (1): Záfz też wádzi y powidłek łobie nádziáłác? owocow náłufzyć/ [...] wodczek nápalć/ włzytko to rołkofs á krothofilá *RejZwierc* 110v.

Synonimy: **1.** nanieć; **2.** nagrzać, rozgrzać; **5.b.** destylować.

Formaeje współrdzenne cf PALIĆ.

Cf NAPALONY